

Kommunstyrelsekontoret

Handläggare Sam Grandell
Titel: Samordnare för finskt förvaltningsområde
E-post: sam.grandell@norrtalje.se

Till kommunstyrelsens arbetsutskott

Mål och riktlinjer för nationella minoriteter i Norrtälje kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott förslår:
Kommunstyrelsen föreslår:

Kommunfullmäktige antar mål och riktlinjer för nationella minoriteter i Norrtälje kommun.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Nationella minoriteter har enligt Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk rätt till att kommunicera på sitt språk både i tal och skrift och utöva sin kulturella identitet. Från och med 1 januari 2019 ska alla landets kommuner och landsting, enligt lagen, anta mål och riktlinjer för sitt arbete med de nationella minoriteterna.

Mål och riktlinjer för nationella minoriteter i Norrtälje kommun beskriver övergripande Norrtälje kommuns arbete med nationella minoriteters rättigheter och fördelar ansvar mellan kommunens nämnder. I Sverige räknas samer, judar, romer, sverigefinnar och tornedalingar som nationella minoriteter. De nationella minoritetsspråken, enligt språklagen (2009:600) är samiska, jiddisch, romani chib, finska och meänkieli (tornedalsfinska). Fr.o.m. 2012 är Norrtälje kommun finskt förvaltningsområde vilket innebär utökade rättigheter för finsk talande i kommunen.

Bakgrund

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk med syfte att stärka de nationella minoriteternas rättigheter trädde ikraft 2010. I lagen finns ett antal grundläggande skyldigheter för kommuner, landsting och andra förvaltningsmyndigheter som gäller alla nationella minoriteter i hela landet. Lagen har därefter uppdaterats och den förstärkta lagförändringen trädde ikraft 1 januari 2019. Den omfattar bland annat en skyldighet för kommuner och landsting att antaga riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet. Lagen berör 5 nationella minoriteter i Sverige: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar.

Riktlinjerna berör de ovan nämnda minoriteterna främst dock de finstalande i Norrtälje kommun. Enligt senaste statistiken från 2018 utgör kommuninvånare med finsk bakgrund dryga 12 % av kommunens totala antal

invånare. Statistiken innefattar kvinnor, män, pojkar och flickor i tre generationer.

Mål och riktlinjer för nationella minoriteter i Norrtälje kommun beskriver övergripande Norrtälje kommuns arbete med nationella minoriteters rättigheter och fördelar ansvar mellan kommunens nämnder.

Koppling till gällande styrdokument

Kommunens värdegrund gäller inom området nationella minoriteter.

Kommunkoncernen som är Norrtälje kommun, Roslagsbostäder, Norrtälje Energi och Campus Roslagen samt Kommunalförbundet sjukvård och omsorg i Norrtälje, arbetar med det gemensamma

samhällsuppdraget i samverkan för ökad samhällsnytta. Det ska komma alla invånare till del och inkluderar även nationella minoriteter.

Lagkrav

Lag (2009:724), (2018:1367) om nationella minoriteter och minoritetsspråk
Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter (SÖ 2000:2) och (2000:39)
Språklagen (2009:600)
Skollagen (2010:800)

Samberedning

Förslaget till Mål och riktlinjer presenterades på KRB den 14 oktober. Dialog med representanter och intressenter för finskt förvaltningsområde genomfördes på öppna samråd den 17 oktober. Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje har fått utkastet för Mål och riktlinjer för bearbetning den 18 oktober. 4 november presenteras förslaget på mötet med gruppleddare för politiska partier.

Beskrivning av ärendet

Nationella minoriteter har enligt Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk rätt till att kommunicera på sitt språk både i tal och skrift och utöva sin kulturella identitet. De nationella minoriteters rättigheter ingår i Norrtälje kommuns arbete med att värna de mänskliga rättigheterna. Antagandet av Mål och riktlinjer för de nationella minoriteterna förstärker och tydliggör Norrtälje kommunens ansvar och åtaganden inför lagen.

Konsekvensanalys/riskanalys

Det övergripande målet för Norrtälje kommuns minoritetsarbete är att aktivt leva upp till lagstiftningens krav på skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande samt bevara och utveckla de historiska minoritetsspråken. Särskilt fokus ligger på barn och unga i förskola och skola, samt på äldreomsorgen.

Riktlinjerna följer de inriktningar som lagen pekar ut som mest angelägna:

- Nationella minoriteters språk
- Nationella minoriteters rätt till förskola och äldreomsorg på sitt språk
- Nationella minoriteters kultur
- Information till nationella minoriteter
- Kompetensutveckling om nationella minoriteter inom kommunen
- Delaktighet och inflytande i frågor som särskilt berör nationella minoriteter
- Samordning och uppföljning

Barnkonsekvensanalys

Särskilt fokus i förslaget till Mål och riktlinjer ligger på barn och unga i förskola och skola.

Ekonomisk analys

Genom att Norrtälje kommun ingår i Finskt förvaltningsområde erhåller kommunen ett statsbidrag nuvarande 990 000kr/år. Statsbidraget skall täcka personalkostnaden för samordnaren för finskt förvaltningsområde och kostnader för administration samt diverse aktiviteter inom barnomsorg, skola, äldreomsorg och kultur. Ansvar för tillgänglighetsgörande av informationen läggs på de enskilda förvaltningarna. Dock ligger samordningsansvaret för det arbete hos samordnaren. Närmast kan det

beröra kostnader för översättning av diverse informationsmaterial. Även genomförandet av insatser knutna till intern kompetensutveckling om Nationella minoriteternas rättigheter ingår i förvaltningarnas ansvar.

Jämställdhetsanalys

Den kommunala verksamheten ska arbeta utifrån ett icke diskriminerande jämställdhetsperspektiv för en långsiktig hållbar samhällsutveckling, arbeta för invånarna genom att ständigt förbättra och utveckla verksamheten, samt vara tillgänglig, transparent och bemöta invånare professionellt och respektfullt. Detta gäller även arbetet med de nationella minoriteternas rättigheter.

Äldre- och tillgänglighetsanalys

Särskilt fokus ligger på barn och unga i förskola och skola, samt på äldreomsorgen. Andelen äldre personer ökar i Norrtälje kommun vilket redan idag innebär utmaningar inom äldreomsorgen. Andelen invånare över 65 år med finsk bakgrund är 1 310 personer, 92 personer av dessa är över 85 år (2018-12-31). Känd fakta är att genom åldrandet försvagas förmågan att använda inlärd språk och modersmålet kvarstår. Detta leder till stora utmaningar inom äldreomsorgen och inom övriga verksamheter i kommunen där servicen och informationen måste anpassas. Andelen äldre personer som hör till de övriga nationella minoriteter är ej kartlagd på grund av att statistik över dessa minoriteter är inte tillgänglig.

Tidplaner

Ärendet planeras att behandlas i fullmäktige den 16 december 2019.

Hanna Hellquist
Biträdande kommundirektör
Kommunstyrelsekontoret

Mikael Forssander
Kanslichef
Kommunstyrelsekontoret

Bilagor

Bilaga 1. Mål och riktlinjer för nationella minoriteter

Beslut skickas till

Handläggare
Alla förvaltningar och nämnder